

40 NĂM THỰC HIỆN “DI CHÚC” CỦA CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH

NGUYỄN DUY QUÝ*

Trước lúc đi xa, vào cõi vĩnh hằng, Chủ tịch Hồ Chí Minh để lại cho toàn Đảng, toàn quân, toàn dân ta bản Di chúc lịch sử. Đến nay, đã tròn 40 năm nhân dân ta thực hiện *Di chúc* này.

Với Chủ tịch Hồ Chí Minh, công việc xây dựng đường lối, chiến lược, sách lược cho cách mạng Việt Nam luôn luôn gắn liền với xây dựng Đảng Cộng sản Việt Nam. Đảng duy nhất lãnh đạo cách mạng Việt Nam “Trước hết phải có Đảng cách mạng”, “Đảng có vững cách mạng mới thành công”

Với quan niệm sâu sắc và duy nhất ấy, suốt những năm tháng lãnh đạo cách mạng nước ta, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn dành sự quan tâm đặc biệt cho công việc xây dựng và chỉnh đốn đảng. Với Người, công tác chỉnh đốn Đảng không phải là biện pháp nhất thời, giải pháp tình thế chiến lược, là công việc thường xuyên của Đảng trong tiến trình phát triển của cách mạng. Chính vì vậy, trong Di chúc, Người đã căn dặn toàn Đảng, “*Việc cần làm trước tiên*” là “*Chỉnh đốn lại Đảng, làm cho mỗi đảng viên, mỗi đoàn viên, mỗi chi bộ đều ra sức làm tròn nhiệm vụ Đảng giao phó cho mình, toàn tâm toàn ý phục vụ nhân dân. Làm được như vậy, thì dù công việc to lớn mấy, khó khăn mấy chúng ta cũng nhất định thắng lợi*”

Nói về Đảng, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã khẳng định: “*Đoàn kết là một truyền thống cực kỳ quý báu của Đảng và của dân ta*”. Truyền thống đó bắt nguồn từ truyền thống đoàn kết của dân tộc Việt Nam trong lịch sử hàng nghìn năm dựng nước và giữ nước. Được đảng ta phát huy trong điều kiện lịch sử mới của dân tộc trên lập trường của chủ nghĩa Mác- Lênin. Người cho rằng: “*Ngày nay sự đoàn kết trong Đảng là quan trọng hơn bao giờ hết, nhất là sự đoàn kết chặt chẽ giữa các cán bộ lãnh đạo*”

* GS.VS. Viện Khoa học xã hội Việt Nam.

Đoàn kết trong Đảng được thực hiện trên cơ sở nguyên tắc của chủ nghĩa Mác- Lênin, đường lối, chính sách và theo những nguyên tắc tổ chức của Đảng.

Sự đoàn kết trong Đảng, theo Chủ tịch Hồ Chí Minh, là sự đoàn kết nhất trí, thống nhất trong toàn Đảng về chính trị, tư tưởng, tổ chức và hành động. Đoàn kết phải trên cơ sở giữ vững nguyên tắc tập trung dân chủ – Tập thể lãnh đạo, cá nhân phụ trách, phải thường xuyên thực hiện tự phê bình và phê bình để cùng nhau tiến bộ, để sự đoàn kết trong Đảng ngày càng được củng cố và tăng cường.

Tháng 5 năm 1965, trong khi xem lại *Di chúc*, Người đã bổ sung “*phải có tình đồng chí thương yêu lẫn nhau*” vào sau ý tự phê bình để thực hiện tự phê bình được đúng đắn, nghiêm chỉnh.

Với người tự phê bình và phê bình là để đi đến sự đoàn kết; tự phê bình và phê bình cần phải được đặt trên cơ sở thực hiện dân chủ rộng rãi, “*mở rộng dân chủ nội bộ*”

Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định: “*Muốn đoàn kết chặt chẽ trong Đảng, ắt phải thống nhất tư tưởng, mở rộng dân chủ nội bộ, mở rộng tự phê bình và phê bình*”

Trong *Di chúc*, Người căn dặn chúng ta: “*Từ Trung ương đến các chi bộ cần phải gìn giữ sự đoàn kết nhất trí của Đảng như giữ gìn con ngươi của mắt mình; đồng thời trong Đảng thực hành dân chủ rộng rãi, thường xuyên và nghiêm chỉnh tự phê bình và phê bình là cách tốt nhất để củng cố và phát triển sự đoàn kết và thống nhất trong Đảng*”

Nói về Đảng và công tác xây dựng Đảng, Chủ tịch Hồ Chí Minh thường nhắc nhở những Người Đảng viên phải thường xuyên tu dưỡng, rèn luyện đạo đức cách mạng. Trong *Di chúc*, Người chỉ rõ: “*Đảng ta là một Đảng cầm quyền. Mỗi Đảng viên cán bộ phải thật sự thấm nhuần đạo đức cách mạng, thật sự cần kiệm liêm chính, chí công vô tư, phải gìn giữ Đảng ta thật trong sạch, phải xứng đáng là người lãnh đạo là người đày tớ thật trung thành của nhân dân*” Theo người, đạo đức cách mạng là: “*Đặt lợi ích của Đảng và của nhân dân lao động lên trên, lên trước lợi ích riêng của cá nhân mình. Hết lòng hết sức phục vụ nhân dân. Vì Đảng, vì dân mà đấu tranh quên mình, gương mẫu trong mọi việc*”

Nói đến đạo đức cách mạng, Chủ tịch Hồ Chí Minh không chỉ khẳng định sự cần thiết của việc thường xuyên tu dưỡng, rèn luyện đạo đức cách mạng của người Đảng viên, mà còn nói tới nhiệm vụ giáo dục đạo đức cách mạng cho thế hệ trẻ. Trong *Di chúc*, Người căn dặn Đảng: “*Cần phải chăm lo giáo dục đạo đức cách mạng cho họ, đào tạo họ thành những người thừa kế xây dựng chủ nghĩa xã hội vừa “hồng” vừa “chuyên”*... hơn nữa, người còn khẳng định: “*Bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau là một việc rất quan trọng và cần thiết*”

Nói về nhiệm vụ của toàn Đảng, toàn dân ta sau thắng lợi của cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước- nhiệm vụ thống nhất Tổ quốc, hàn gắn vết thương chiến tranh, xây dựng và phát triển đất nước, trong “*Di chúc*”, Chủ tịch Hồ Chí

Mình đã khẳng định *“đó là một công việc cực kỳ to lớn, phức tạp và khó khăn”, là “cuộc chiến đấu khổng lồ”, “cuộc chiến đấu những gì đã cũ kỹ, hư hỏng để tạo ra những cái mới mẻ, tốt tươi”*. Để giành thắng lợi trong cuộc đấu tranh này, người cán bộ Đảng *“phải có kế hoạch sẵn sàng, rõ ràng, chu đáo để tránh khỏi bị động thiếu sót và sai lầm”*, phải quan tâm trước hết đến *“công việc đối với con người”*. Theo Người, Đảng ta chỉ có thể hoàn thành sứ mạng lịch sử về vang đó khi Đảng thật sự trong sạch, vững mạnh, thường xuyên tiến hành công tác xây dựng Đảng và *“việc cần phải làm trước hết là chỉnh đốn lại Đảng”*.

“Chỉnh đốn lại Đảng” đối với một Đảng cầm quyền khi cách mạng chuyển sang giai đoạn mới được Chủ tịch Hồ Chí Minh coi là việc cần phải làm trước tiên, bởi trong suốt những năm thống lĩnh đạo cách mạng, nổi bật tâm lớn nhất của Người là làm sao cho Đảng luôn giữ vững được vai trò lãnh đạo cách mạng, vai trò tiên phong gương mẫu, làm sao để Đảng không trở thành quan liêu, xa dân, thoái hoá, biến chất, làm mất lòng tin của dân. Đây là điều hệ trọng đối với một Đảng cầm quyền, nên Người đặc biệt lưu tâm tới cuộc đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân và trau dồi thường xuyên đạo đức cách mạng trong Đảng. Người cho rằng, chỉ có thường xuyên đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân và không ngừng nâng cao phẩm chất đạo đức cách mạng, Đảng mới mạnh về chính trị, tư tưởng, tổ chức, mới xứng đáng với lòng tin yêu của dân.

Một Đảng cách mạng cầm quyền, như chủ tịch Hồ Chí Minh đã chỉ rõ, phải lãnh đạo nhân dân bằng cách chinh phục nhân dân, đem lại lợi ích thiết thực cho nhân dân, giáo dục và thuyết phục nhân dân. Người nhấn mạnh: *“Phải khéo tập trung ý kiến của quần chúng, hoá nó thành cái đường lối để lãnh đạo quần chúng. Phải đem cách nhân dân so sánh, xem xét, giải quyết các vấn đề mà hoá nó thành cách chỉ đạo nhân dân”*. Theo Người, một Đảng cách mạng cầm quyền phải đặc biệt đề cao trách nhiệm với dân, trung thực, thật thà dũng cảm nhận lỗi, khắc phục bệnh quan liêu và kiêu ngạo.

Những chỉ dẫn thiết thực trên đây của Chủ tịch Hồ Chí Minh về Đảng cầm quyền, về công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng càng có ý nghĩa quan trọng trong giai đoạn hiện nay của cách mạng nước ta, khi một bộ phận cán bộ, Đảng viên suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức lối sống, tha hoá về nhân cách.

Trong khi công cuộc đổi mới ở nước ta hiện nay đang đòi hỏi sự phấn đấu kiên định và bền bỉ để thực hiện mục tiêu lý tưởng của Đảng ta, thì một bộ phận cán bộ, đảng viên lại có biểu hiện giảm sút ý chí, phai nhạt về lý tưởng, dao động về con đường xây dựng chủ nghĩa xã hội. Khi công cuộc công nghiệp hoá, hiện đại hoá đang bước vào giai đoạn cần đẩy mạnh tốc độ, đặc biệt là phải đối phó với cuộc khủng hoảng kinh tế toàn cầu, đẩy mạnh sản xuất, đảm bảo an sinh xã hội, thì có người lại làm việc cầm chừng, thiếu tinh thần vượt khó, chỉ lo thu vén cá nhân, tham nhũng, hối lộ, quan liêu, cơ hội, cục bộ địa phương, xa rời quần chúng, sống xa hoa, phung phí tiền của... Tất cả những vấn đề đó cộng thêm với nguyên tắc tập trung dân chủ đang bị vi phạm. Chế độ sinh hoạt

tự phê bình và phê bình không được thực hiện tốt, tình trạng mất đoàn kết kéo dài ở một số đơn vị, đòi hỏi chúng phải xây dựng, chỉnh đốn Đảng. Coi đó là nhiệm vụ then chốt của cách mạng nước ta trong giai đoạn hiện nay.

Trong bối cảnh đó, đặc biệt là trước yêu cầu xây dựng Đảng ngang tầm với nhiệm vụ mới để lãnh đạo nhân dân ta thực hiện thắng lợi sự nghiệp công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước, sớm đưa nước ta ra khỏi tình trạng kém phát triển, khắc phục tác động của cuộc khủng hoảng kinh tế toàn cầu đối với nước ta, nhiệm vụ xây dựng chỉnh đốn Đảng, thực hiện tự phê bình và phê bình nhân dịp kỷ niệm 40 năm thực hiện “*Di chúc*” của Chủ tịch Hồ Chí Minh cần được coi là nhiệm vụ cơ bản và cấp bách như Nghị quyết Hội nghị lần thứ 6 (lần 2) Ban Chấp hành Trung ương (khoá VIII) đã khẳng định

Cuộc vận động học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh do Đảng ta phát động và thực hiện trong mấy năm qua đã thu được nhiều kết quả to lớn. Nhiều tấm gương tốt được lan toả và đang động viên cổ vũ toàn dân ta vượt lên khó khăn thử thách, thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội lần thứ X của Đảng.

Nhân dịp kỷ niệm 40 năm thực hiện *Di chúc* của Hồ Chí Minh, cuộc vận động học tập và làm theo tấm gương đạo đức của Người với yêu cầu bức thiết là nâng cao sự thống nhất về nhận thức, tư tưởng chính trị, về ý chí và hành động trong toàn Đảng, chính là nhằm củng cố và tăng cường sức mạnh của Đảng về mọi mặt, làm cho Đảng thật sự trong sạch, vững mạnh, đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp xây dựng và bảo vệ đất nước trong tình hình nhiều thời cơ thuận lợi, nhưng cũng nhiều thách thức to lớn.

Kỷ niệm 40 năm thực hiện *Di chúc* của Chủ tịch Hồ Chí Minh, chúng ta nguyện thực hiện tốt cuộc vận động học tập và làm theo tấm gương đạo đức của Người, hoàn thành tốt nhiệm vụ của cách mạng nước ta trong giai đoạn hiện nay. Đây là sự biểu thị một cách sâu sắc nhất tình cảm và trách nhiệm đối với Đảng, với Chủ tịch Hồ Chí Minh muôn vàn kính yêu của chúng ta.